

Bijenwerk 2017 januari/februari



Checklist jan./feb.:

- ✓ Schuifla checken op
 - Mijten
 - Mul
- ✓ Raampjes maken
- ✓ Kasten repareren

In december hebben we onze volken een oxaalzuurbehandeling gegeven. Januari en februari zijn de rustigste maanden voor de imkers, de bijen zijn nu in winterrust. Hierdoor blijft er misschien tijd over om je kennis bij te spijkeren. Je kunt een studiedag of andere lezing volgen (zie de NBV-agenda). Denk ook eens na over je imkerplannen voor het komende jaar.

Verder in deze editie van Bijenwerk:

- Inventariseer de benodigheden voor komend seizoen
- Een succesvolle winterbehandeling?
- Toch wintersterfte?
- Monitor uw volken in de winter
- De dagen lengen, het broednest gaat weer groeien
- De wintervoorraad wordt sneller aangesproken

Inventariseer de benodigheden voor komend seizoen

Maak er in het winterseizoen een goede gewoonte van om je bijenhuisvesting en gereedschappen te controleren, te inventariseren en daarop je plannen voor het komende jaar af te stemmen. Zijn er bodems of bakken aan vervanging toe? Wil je misschien op lichtgewicht kasten overstappen? Heb je, gelet op de hoeveelheid ingewinterde volken, nog wel genoeg reserve kasten en reserveraampjes voor het maken van kunstzwermen of broedafleggers volgend jaar?

Een succesvolle winterbehandeling?

Uit eerder gehouden enquêtes blijkt dat 75% van de Nederlandse imkers een preventieve winterbehandeling uitvoert. Het druppelen van de oxaalzuuroplossing is nog steeds veruit favoriet. Met deze behandeling ga je in ieder geval met een lagere besmetting het voorjaar in. Uit ervaringcijfers blijkt dat er vaak honderden tot soms meer dan 1000 mijten vallen in de vijf weken na de behandeling. De helft daarvan valt in de eerste week. Om een indruk te krijgen van het effect van de behandeling, bekijk je vijf weken later gedurende een week nog eens de dagelijkse mijtenval. Er

mogen nog maar een paar mijten per week vallen. Soms kan de mijtenval op een warme dag sterk toenemen. Dit komt door de losgekomen wintertros, waardoor gestorven mijten uit de tros vallen of doordat bijen beter kunnen poetsen. Kijk daarom niet op een specifieke dag, maar bereken het gemiddelde over een week.



De volgende **animatie** geeft goed weer waarom de mijten zo'n vernietigend effect kunnen hebben op onze volken. Mijten infiltreren met ontelbare virussen het broed. Houd ze daarom onder de duim! <https://youtu.be/h-wDgd5yURo>

Toch dode volken?

Laat het er niet bij zitten en ga op onderzoek uit. Indien er nog een paar honderd dode bijen op de bodem zijn achtergebleven, heb je met de spoelmethode een uitgelezen kans te achterhalen of de mijtbesmetting de doodsoorzaak was. Wintersterfte wordt meestal direct of indirect veroorzaakt door de mijtbesmetting. Sterfte door honger is eenvoudig door iedereen vast te stellen. De ernst van de mijtbesmetting vaststellen is iets moeilijker maar voor iedereen goed te doen. Hoe de spoelmethode uit te voeren is, is terug te lezen in een **Bijenblog met video:**

<http://www.bijenhouders.nl/blog/onderzoek-van-een-dood-of-verdwenen-volk>

Monitor de volken in de winter

Ook in de winter kun je de activiteiten van de bijen op de voet volgen. Door de mul op schuiflade regelmatig te bekijken, krijg je een beeld van de winterzit van de bijentros. Je kunt aan de hand van de straatjes mul zien hoe groot het volk is. Lichtkleurige mul verraadt voedselopname, donkerkleurige mul is afkomstig van uitlopend broed of oude raten die zijn afgeknaagd.

Heb je voor de winter plexiglas- of transparant folie op de bovenbak gelegd, dan kun je de winterzit ook van boven volgen. Bij oplopende temperaturen zie je de tros loskomen en meer raten bezetten.

Controleer vooral bij langdurige kou de vliegopening. Er kunnen zich voor de opening dode bijen ophopen. Met een stokje kun je die naar buiten werken. In een zachte winter ruimen de bijen zelf de afvallers wel op.

De dagen lengen, het broednest gaat weer groeien

Uit diverse onderzoeken blijkt iedere keer weer dat koninginnen na de winterzonnnewende een voorzichtig begin maken met de aanzet van een broednestje. Zelfs bij een Duitse proef met bijenvolken geplaatst in een donkere koelcel bij 0 graden Celsius bleken de bijen begin februari weer over een broednestje te beschikken. Blijkbaar beschikken koninginnen en werksters over een biologische klok die niet wordt beïnvloed door kou of licht. De controlevolken die in een hogere temperatuur buiten stonden, beschikten in verhouding over een groter broednest. Blijkbaar hebben de lengende dagen en de hogere temperatuur een positieve invloed op de omvang van het broednest.



De wintervoorraad wordt meer aangesproken

Bijenvolken zonder broed staan net als een kachel op de spaarstand: de voedselopname is zeer beperkt. Met de bolvormige wintertros is het oppervlak waarmee ze in contact staan met de kou daarbuiten zeer beperkt. Hoe kouder het wordt, hoe strakker de bijen tegen elkaar gaan zitten. Zo verkleinen ze het oppervlak van de bol en gaat er minder warmte verloren. Het aantal straatjes neemt hierdoor af.



De voerconsumptie is in november en december afhankelijk van de grootte van het volk ongeveer drie pond. In januari is dit een kilo of iets meer en in februari mogelijk twee kilo. Pas in maart en april kan het hard gaan en verbruiken de bijen vanwege hun snel groeiende broednest ongeveer vier kilo per maand. Daar tegenover staat dat er in maart en april vaak ook weer vers voer binnenkomt.

In januari en februari is het controleren op de voedselvoorraden niet nodig. Daarover de volgende keer meer in Bijenwerk.

Ben je nog geen NBV-Bijenblog volger?



Met het Bijenblog volg je de ontwikkelingen in de bijenvolken op de voet. Weer en dracht maken ieder imkerjaar weer anders. Geïnteresseerd in Imkerobservaties of actuele tips van hobbyimker en docent bijenteelt Ben Som de Cerff?

Meld je aan als volger van het [BIJENBLOG](#)

2017

De auteur van Bijenwerk Ben Som de Cerff en de eindredacteur van Imkernieuws Frank Moens wensen de lezers een mooi en vitaal bijenjaar toe.